Lietas Nr. C33327414
Lietas arhīva Nr. C-3274-14/7

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2014.gada 3.oktobrī

Rīgas rajona tiesa

šādā sastāvā tiesnese I.Bāliņa

izskatīja Rīgā, Lomonosova ielā 10 rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu un

konstatēja:

2014.gada 15.aprīlī Rīgas rajona tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk prasītāja) prasības pieteikums maza apmēra prasībā pret /pers. B/ (turpmāk atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasītāja norāda, ka pusēm ir kopīgs bērns. Kopš pušu attiecību pārtraukšanas, atbildētājs par bērnu nerūpējas, materiāli neatbalsta un nekontaktējas ar bērnu. Bērns pilnībā atrodas prasītājas aprūpē un audzināšanā. Nav zināmi atbildētāja ienākumi un ienākumu gūšanas avoti, bet kopdzīves laikā atbildētājam bija labi atalgots darbs. Nepilngadības meitas uzturam nepieciešami 165,00 *euro* mēnesī, tas ir- pārtikai 160,00 *euro,* apģērbam 129,50 *euro*, skolas formai 65,00 *euro*, apaviem 100,00 *euro*, apaviem skolai 40,00 *euro*, sporta kostīmam 50,00 *euro,* kancelejas precēm 50,00 *euro,* sporta apaviem 10,00 *euro,* vitamīniem 24,00 *euro,* pasākumiem, kas ir nepieciešami bērna pilnvērtīgai audzināšanai un attīstībai (kopā ar ceļa izdevumiem) 50,00 *euro,* skolas pusdienām 1,00 *euro,* savukārt mēnesī- 20,00 *euro,* baseina apmeklējumam 15,00 *euro,* ārstēšanai nepieciešamiem līdzekļiem 30,00 *euro*, higiēnas precēm 30,00 *euro.*

Pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", prasītāja lūdz tiesu piedzīt no Atbildētāja uzturlīdzekļus meitas uzturēšanai 165,00 *euro* mēnesī līdz bērna pilngadībai, kopš pieteikuma saņemšanas dienas. Lūdz noteikt, ka spriedums izpildāms nekavējoties.

Tāpat Prasītāja lūdz prasību izskatīt rakstveida procesā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.[21] panta noteikumiem atbildētājam 2014.gada 23.aprīlī tika nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojumu veidlapa, ar lūgumu 30 dienu laikā no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas iesniegt tiesā rakstveida paskaidrojumus. Tāpat atbildētājam tika izskaidrots, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Atbildētājs paskaidrojumus nav sniedzis.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.[25] panta pirmo daļu, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Puses nav lūgušas iztiesāt lietu tiesas sēdē, līdz ar to 2014.gada 16.jūnijā pusēm paziņots, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā un sprieduma noraksts pusēm būs pieejams tiesas kancelejā 2014.gada 3.oktobrī.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Ar lietas materiāliem pievienoto Dzimšanas apliecības kopiju Nr./numurs/ apstiprinās, ka /pers. E/, personas kods /personas kods/, vecāki ir Prasītāja un Atbildētājs (lietas lapa 1217

Lietā nav strīds par to, ka pušu meita atrodas mātes aizgādībā. Tāpat lietā nav strīds par bērna izdevumu aprēķinu un apmēru.

Civillikuma 179.pantā noteikts, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantisko stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Minētā likuma norma uzliek pienākumu vecākiem dot uzturu savam bērnam neatkarīgi no vēlmes to darīt.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.pantā noteikts, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. Savukārt Civillikuma 177.panta trešā daļa nosaka, ka bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdināšanu, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

No minētā secināms, ka vecākiem ir pienākums nodrošināt bērnam ēdienu, apģērbu, mājokli, veselības aprūpi, kā arī materiālajām iespējām atbilstošu papildus izglītību un attīstību veicinošas nodarbības.

Ņemot vērā minētos apstākļus, tiesa atzīst, ka bērnam ir nepieciešams nodrošināt iespēju saņemt no sava tēva regulāru, materiālu atbalstu, kas vajadzīgs bērna ikdienas aprūpes realizācijai un, kas nodrošina dēla vajadzību apmierināšanu.

Nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa vadās no pušu mantas stāvokļa un nepieciešamības nodrošināt bērnu ar iespējami labāku uzturu, ievērojot, ka bērna uzturēšanas pienākums gulstas uz abiem vecākiem līdzīgi. Piedzenamajiem uzturlīdzekļiem ir jābūt samērojamiem ne tikai ar katra vecāka ienākumiem, bet arī jāatbilst bērna vajadzībām un faktiskiem izdevumiem.

Pušu mantiskā stāvokļa pierādīšanai lietā atrodas 2014.gada 20.jūnija VSAA Informācijas apstrādes nodaļas Informācijas pieprasījumu apstrādes daļas izziņa, kas norāda, ka laika periodā no 2014.gada janvāra līdz 2014.gada maijam prasītāja guvusi ienākumus 3573,87 *euro* apmērā (l.l.24) savukārt atbildētājs laika periodā no 2013.gada septembra līdz 2013.gada decembra guvis ienākumus 1774,04 *euro* apmērā (l.l.28).

No 2014.gada 2.jūlija Valsts ieņēmuma dienesta izziņas Nr.8.45.1/28986 redzams, ka prasītāja no 2013.gada janvāra līdz 2014.gada maijam guvusi ienākumus 12503,03 *euro* apmērā. Tāpat minētā izziņa apliecina, ka atbildētājs laika periodā no 2013.gada maija līdz 2013.gada decembrim ir guvis ienākumus 3354,39 *euro* apmērā (l.l.31).

No 2014.gada 1.oktobrī CSDD sniegtās informācijas redzams, ka prasītājas īpašumā reģistrēts transportlīdzeklis 1985.gada VW Golf (izslēgts- 5 gadus nav darbības) (l.l.38). Savukārt atbildētāja īpašumā reģistrēts 1999.gada BMW 330, kuram reģistrēta komercķīla (l.l.39).

No lietas materiāliem pievienotās Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra sniegtās informācijas ir redzams, ka Uzņēmumu reģistrā nav aktuālas informācijas par prasītājas vai atbildētāja ieņemamajiem amatiem (l.l.40-41).

Tāpat no Zemesgrāmatu sniegtās informācijas izriet, ka atbildētājā īpašumā nav reģistrēti nekustamie īpašumi (l.l.32).

Savukārt prasītājas īpašumā ir viens nekustamais īpašums /adrese A/ (l.l.34).

No Olaines speciālās pirmskolas izglītības iestādes "/Nosaukums/" 2014.gada 4.aprīļa Izziņas Nr.27, redzams, ka prasītāja strādā /Nosaukums/ par pirmskolas izglītības skolotāju ar vidējo sešu mēnešu darba algu 572,63 *euro* (neto) (l.l.18).

Minētos faktus par ienākumiem puses lietā neapstrīd. Citu pierādījumu, kas apliecinātu pušu mantisko stāvokli nav lietā nav iesniegti.

Civilprocesa likuma 97.panta pirmā daļa paredz, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Lietā prasītāja norāda, ka 165,00 *euro* ietilpst- pārtikai 160,00 *euro,* apģērbam 129,50 *euro*, skolas formai 65,00 *euro*, apaviem 100,00 *euro*, apaviem skolai 40,00 *euro*, sporta kostīmam 50,00 *euro,* kancelejas precēm 50,00 *euro,* sporta apaviem 10,00 *euro,* vitamīniem 24,00 *euro,* pasākumiem, kas ir nepieciešami bērna pilnvērtīgai audzināšanai un attīstībai (kopā ar ceļa izdevumiem) 50,00 *euro,* skolas pusdienām 1,00 *euro,* savukārt mēnesī- 20,00 *euro,* baseina apmeklējumam 15,00 *euro,* ārstēšanai nepieciešamiem līdzekļiem 30,00 *euro*, higiēnas precēm 30,00 *euro.*

Neskatoties uz iepriekš minētajiem prasītājas paskaidrojumiem attiecībā uz ikmēneša izdevumiem bērnu uzturam, tiesa atzīst par vispārzināmu, ka bērnam uzturēšanas izdevumos iekļaujami izdevumu par ēdienu, apģērbu, higiēnas piederumiem, utt. Tādējādi tiesa atbrīvo prasītāju no pierādījumu iesniegšanas, par minētajiem izdevumiem par ēdienu, apģērbu, mājokli, higiēnas piederumiem, utt.

Bez tam no loģikas un dzīvē gūtiem novērojumiem tiesa norāda, ka pilnīgi visus bērna izdevumus nevienā aprēķinā nav iespējams ietvert un bērna audzināšanas un aprūpes gaitā var rasties papildus neparedzēti izdevumi, tāpat tiesa norāda, ka izdevumi tam vecākam, kurš ikdienā rūpējas par bērnu un audzina to, vienmēr ir lielāki tam vecākam, kurš ar bērnu pavada mazāk vai nemaz laika.

Tiesa, vērtējot faktiskās izmaksas bērniem, ņem vērā arī saskaņā ar publiski pieejamo informāciju Latvijas Centrālās statistikas pārvaldes aprēķināto iztikas minimumu vienai personai, kas valstī 2013.gada decembrī ir noteikts 252,19 *euro* mēnesī. Minētā summa aprēķināta, lai atspoguļotu minimālo naudas daudzumu, kas nepieciešams cilvēkam, lai izdzīvotu. Tādējādi tiesa secina, ka uzturlīdzekļu apmēram mēnesī nevajadzētu būt mazākam par valstī noteikto iztikas minimumu. Tiesa ņem vērā, ka iztikas minimuma grozā nav iekļauti veselības aprūpes un izglītības maksas pakalpojumi. Tiesa atzīst, ka ņemot vērā bērna vecumu veselības aprūpe un izglītības izmaksas ir vērā ņemami izdevumi, kas nepieciešami bērna ikdienas uzturēšanā.

Tiesa norāda, ka ar bērna uzturēšanu saistītie izdevumi proporcionāli sadalāmi abiem vecākiem atbilstoši katra vecāka mantiskajam stāvoklim.

Atbildētājs nav apstrīdējis prasītājas sastādīto izdevumu aprēķinu.

Tiesa atzīst, ka 165,00 *euro* bērnam nav samērīgs uzturlīdzekļu apmērs ar atbildētāja mantisko stāvokli, tai pat laikā neskatoties uz minēto, tiesa ņem vērā, ka lietā nav gūti pierādījumi, kas apliecinātu atbildētāja darba nespēju vai citus apstākļus, kas liegtu iespēju rūpēties par savu bērnu atbilstoši viņa vajadzībām. Bērna uzturēšanas izdevumi pastāv neatkarīgi no vecāku ienākumu apmēra. Likumā norādītais vecāku pienākums uzturēt bērnu, kā arī bērna tiesības uz tādiem apstākļiem, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību, nosaka arī vecāku pienākumu strādāt un iegūt nepieciešamos materiālos līdzekļus bērna uzturēšanai atbilstoši bērna vajadzībām. Atbildētājs ir darba spējīgā vecumā un viņa pienākums ir uzturēt savus bērnus.

Secīgi, tiesa bērnam prasītājas norādīto nepieciešamos izdevumus, izvērtējot pušu mantisko stāvokli, atrod par pamatotiem daļā, tādējādi no atbildētāja piedzenot uzturlīdzekļus 110,00 *euro* apmērā ik mēnesi bērnam. Šāds nepieciešamo izdevumu apmērs atbilst bērna vajadzību apmierināšanai un atbilst bērna vislabāko interešu nodrošināšanai.

Uzturlīdzekļu prasījums ir uz nākotni vērsts prasījums, tādējādi uzturlīdzekļu piedziņa tiek noteikta no prasības iesniegšanas brīža tiesā.

Atbilstoši Civillikuma 177.pantam uzturlīdzekļu termiņš ir nosakāms līdz bērna pilngadībai. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 72.panta noteikumiem spēja realizēt civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus ir pilngadīgām rīcībspējīgām personām. Līdz ar to pilngadīgajām rīcībspējīgām personām pašām rodas rīcībspēja un tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, savukārt vecākiem prasības tiesības un tiesības saņemt bērnam pienākošos uzturlīdzekļus savā labā izbeidzas ar bērna pilngadību.

Prasītāja lūdz noteikt, ka spriedums izpildāms nekavējoties.

Civilprocesa likuma 205.panta pirmā daļa noteic, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi ir par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam un lietās, kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst par pamatotu prasītājas lūgumus noteikt sprieduma izpildi nekavējoties.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkts paredz, ka prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvojami no tiesas izdevumu samaksas.

Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu, un 34.panta pirmās daļas 1.punkta „b" apakšpunktu valsts nodeva par celto prasību maksājama 198,00 *euro* apmērā.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka no Atbildētāja valsts labā piedzenami tiesas izdevumi- valsts nodeva 198,00 *euro* apmērā, kā arī atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu, kas uz lietas izskatīšanas dienu sastāda 8,36 *euro* apmērā (lietas lapa 2).

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 34., 35., 42., 43., 96., 97., 193., 195., 204.[1], 205.[25]- 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/ personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus meitas /pers. E/, personas kods /personas kods/, uzturam 110,00 *euro* apmērā katru mēnesi, sākot no 2014.gada 15.aprīļa līdz bērna pilngadībai.

Prasību daļā par uzturlīdzekļu piedziņu 55,00 *euro* apmērā, noraidīt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus- valsts nodevu 198,00 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,36 *euro*.

Valsts nodeva iemaksājama- Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV55TREL1060190911200. Maksājuma mērķī jānorāda atsauce uz Rīgas rajona tiesas 2014.gada 3.oktobra spriedumu civillietā Nr.C33327414.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami- Saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķī jānorāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods- 21499 un atsauce uz Rīgas rajona tiesas 2014.gada 3.oktobra spriedumu civillietā Nr.C33327414.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Noteikt Atbildētājam termiņu tiesas sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu- 10 dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese I.Bāliņa